

TERORISMUL INTERNAȚIONAL – AMENINȚARE LA ADRESA SECURITĂȚII NAȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA

INTERNATIONAL TERRORISM – THREAT TO THE NATIONAL SECURITY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

*Natalia ROTARI, ORCID: 0000-0003-3114-3939,
Universitatea de Stat din Moldova*

CZU: [341.48:323.285]:355.02(478)

e-mail: natalyta.rotari@gmail.com

Terorismul internațional este una dintre principalele amenințări la adresa securității naționale a Republicii Moldova din considerentul că, în primul rând, statul este poziționat geografic la frontiera directă cu Uniunea Europeană și Alianța Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), iar de cealaltă parte în nemijlocita apropiere de Federația Rusă, în al doilea rând, are în componență un teritoriu necontrolat de autoritățile constituționale și în al treilea rând, este amplasat în zona apropiată unui conflict militar activ și este ținta unui număr impunător de migranți.

Scopul cercetării constă în prezentarea multilaterală a terorismului internațional în calitate de amenințare la adresa securității naționale. În acest sens, sunt urmărite obiectivele de evidențiere a trăsăturilor distincte ale amenințării teroriste pe teritoriul Republicii Moldova și sistemul de monitorizare și acțiune în raport cu aceasta. În calitate de metode de cercetare au fost aplicate metoda instituțională, sistemică, analiza și sinteza, analiza documentelor și istorică.

La etapa actuală, terorismul, în calitate de amenințare majoră la adresa societății umane, a statelor lumii, continuă să reprezinte, la acest început de secol, un pericol deosebit de grav, atât pentru structura și coeziunea socială, cât și pentru securitatea statelor, iar în acest fel, evoluțiile pe plan geopolitic au determinat dezvoltarea componentelor securității naționale [1, p.72].

Amenințarea teroristă face ca sistemul de securitate al Republicii Moldova să fie unul fragil și supus unor continue riscuri și vulnerabilități, din motiv că în regiune continuă să fie organizate și desfășurate atentate teroriste, iar însăși Republica Moldova se află într-un mediu constant și permanent de alerte false cu bombă la instituții publice și private.

Terorismul internațional reprezintă acel tip de amenințare care se dezvoltă multidimensional, iar tipul și sursa acestuia pot veni din interior, în cazul în care organizațiile teroriste au recrutat cetățeni ai Republicii Moldova pentru realizarea unor atacuri teroriste, dar și din exterior, în momentul când acesta este realizat de către entități teroriste de peste hotare.

În procesul de luptă cu terorismul, Republica Moldova a desfășurat un mecanism propriu și o politică antiteroristă individuală, aceasta este datorată mobilizării forțelor

naționale de securitate, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația națională în vigoare privind contracararea terorismului și ca parte a convențiilor și protocoalelor internaționale în domeniu.

În ceea ce privește probabilitatea realizării unor atentate teroriste pe teritoriul Republicii Moldova, părerile teoreticienilor și practicienilor sunt diferite. Astfel, dacă cercetătorii în domeniul securității consideră că șansele realizării atentatelor teroriste pe teritoriul Republicii Moldova sunt minime, atunci practicienii consideră că statul moldovenesc este extrem de vulnerabil în cazul unor atentate teroriste, din motiv că „serviciile de informații și securitate nu dispun de pârghiile legislative care să le permită să înceapă investigațiile până la producerea atacurilor teroriste, în scopul prevenirii acestora” [2].

Este evident faptul că în contextul în care Republica Moldova nu prezintă interes ca stat-țintă a atacurilor teroriste, mecanismele implementate de autorități sunt minime și se bazează mai mult pe aspectul prevenirii și prognozării unor eventuale atentate teroriste. În ceea ce privește legislația în domeniul combaterii terorismului, aceasta a fost reactualizată, în anul 2017 fiind aprobată legea cu privire la prevenirea și combaterea terorismului.

Ca urmare a aprobării și intrării a noii legi cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, în perioada imediat următoare, la inițiativa Serviciului de Informații și Securitate, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Sistemul național de alertă teroristă, care este o platformă unică de înștiințare a populației și coordonare a autorităților în cazul unei alerte de terorism. Documentul urmărește prevenirea, descurajarea și combaterea terorismului în Republica Moldova, prin specificarea recomandărilor pentru acțiunile cetățenilor în cazul alertelor teroriste, sarcinile autorităților cu atribuții în domeniul securității pentru a urmări și analiza securitatea antiteroristă.

Evidențiem că începând cu 24 februarie 2022, în contextul situației de securitate regională, Serviciul de Informații și Securitate a anunțat stabilitatea nivelului moderat (cod galben) de alertă teroristă, în perioada anterioară era valabil nivelul scăzut (cod albastru) de alertă teroristă la nivel național. Astfel, pe teritoriul Republicii Moldova a fost stabilită existența unui risc mai avansat de producere a unor acțiuni teroriste [3].

Atentatele teroriste, pentru a fi realizate, urmează faza de pregătire, iar cunoașterea indicilor acestora permit prevenirea și combaterea consecințelor provocate de eventualele atacuri teroriste. În acest sens, ca indici de referință în determinarea unui eventual atac terorist servesc studierea unor zone de importanță majoră pentru stat (obiecte de infrastructură critică), apariția unor persoane suspecte care încearcă să cunoască detalii despre anumite activități, prezența unor materiale suspecte, chiar și însăși exprimarea intenției de realizare a unui atentat terorist, apeluri privind plasarea de produse explozive pot fi considerate drept indici al acțiunilor cu caracter terorist.

De remarcat este și faptul că, în anul 2022, au fost înregistrate un număr record de alerte cu bombă la diferite obiecte de infrastructură critică și civilă, care în urma verificărilor au fost constatate ca fiind false. Astfel, potrivit autorităților de drept de la Chișinău, în perioada ianuarie-iunie au fost înregistrate 24 de cazuri de alerte cu bombă, iar în lunile iulie-august 124 de cazuri, având în total 148 de cazuri înregistrate. În acest

sens, structurile de forță au propus sporirea pedepselor și amenzilor pentru anunțurile false privind amplasarea bombelor [4].

Pentru Republica Moldova, în componența căreia există o zonă nesupusă controlului autorităților constituționale și forțelor de securitate, amenințarea teroristă devine un aspect central de instabilitate, alături de criminalitatea transfrontalieră și starea de insecuritate asigurată de contingentul militar străin prezent în regiune. Astfel, raioanele de est ale Moldovei reprezintă un teren favorabil pentru dezvoltarea unor grupări extremiste cu caracter terorist, din considerentul că la Tiraspol au fost înregistrate o serie de explozii, catalogate ca atentate teroriste și realizate în luna aprilie. În acest sens, urmare a evenimentelor a fost impus nivelul ridicat de alertă teroristă pe teritoriul regiunii transnistriene de către autoritățile secesioniste. Actualmente, în regiune este menținut codul galben de alertă teroristă [5].

Terorismul internațional în Republica Moldova există și reprezintă o amenințare directă la adresa securității naționale a Republicii Moldova. Regiunea în care se încadrează Republica Moldova se confruntă cu o serie de probleme în domeniul securității, care dictează stabilitatea regiunii. În acest sens, terorismul poate fi catalogat ca fiind acel veritabil pericol care afectează starea de securitate regiunii, din considerentul menținerii unui flagel înalt al acestuia și dezvoltării mecanismelor de atingere a scopurilor politice și economice.

Referințe:

1. ALEXE, I. Impactul terorismului asupra societății. În: *Impactul transformărilor socio-economice și tehnologice la nivel national, european si mondial*, 2015, vol. 3, nr. 3, p. 70-79.
2. *Moldova, expusă riscurilor de atacuri teroriste*. 22 martie 2016. [Accesat 29.08.2022] Disponibil: <https://point.md/ru/novosti/obschestvo/moldova-expusa-riscurilor-de-atacuri-teroriste>
3. *În Republica Moldova a fost instituit nivelul moderat (cod galben) de alertă teroristă*. 24 februarie 2022. [Accesat 29.08.2022] Disponibil: <https://sis.md/ro/content/%C3%AEn-republica-moldova-fost-instituit-nivelul-moderat-cod-galben-de-alert%C4%83-terorist%C4%83>
4. CERNĂUȚEANU, V. *Autorii alertelor false cu bombă au fost identificați*. 29 august 2022. [Accesat 29.08.2022] Disponibil: <https://stiri.md/article/social/vi-orel-cernauteanu-autorii-alertelor-false-cu-bomba-au-fost-identificati>
5. *Explozii la Tiraspol în clădirea așa-zisului minister al securității din Transnistria*. [Accesat 29.08.2022]. Disponibil: <https://www.digi24.ro/stiri/externe/moldova/explozii-la-tiraspol-in-cladirea-asa-zisului-minister-al-securitatii-din-transnistria-1917633>